

Skift af pensionsordning

Vejledning til tillidsrepræsentanter

Skift af pensionsordning

Udgivet af CO-industri

Tekst: Bjarne Kjær (DJ)

Foto: Arkiv

Oplag: 2.000

ISBN: 978-87-92141-55-2

CO-Meddelelsesnr.: 2011/074

Design og grafisk produktion: Kailow Graphic A/S

Miljøcertificeret efter ISO 14001 og arbejdsmiljø-
certificeret efter OHSAS 18001

Oktober 2011

Forord

Der handles i disse år med pensionsmilliarder som aldrig før, når virksomheder skifter pensionsordninger for deres ansatte. Det er dine penge og din fremtidige pension, der handles med, når der skiftes pensionsleverandør.

I langt de fleste tilfælde foregår det helt uden problemer og på en måde, så medarbejderne opnår bedre pensionsordninger. Men det sker ikke altid. For at undgå problemer er det vigtigt, at medarbejdere og tillidsrepræsentanter sikres indflydelse, når virksomheden skifter pensionsleverandør.

Det kan være med til at undgå, at virksomheder fx via uvildige forsikringsmæglere skifter pensionsordninger for deres medarbejdere tre-fire gange på ganske få år med betydelige omkostninger og honorarer til forsikringsmæglerne hver gang.

Eller at virksomheder indgår aftaler med private forsikringsmæglere og ikke giver de medarbejdervalgte adgang til at se hele indholdet i aftalen.

Eller indgår aftaler, hvor medarbejderne får løfte om frynsegoder i form af fx computer, transport, fitness og andre former for frynsegoder ved skift af pensionsordning, men når det kommer til stykket er det dem selv, der betaler for de attraktive goder – på bekostning af deres fremtidige pension.

Derfor er det helt afgørende, at der er fuld åbenhed om de aftaler, virksomheder, pensionselskaber og forsikringsmæglere indgår – på medarbejdernes vegne. Derfor er det også vigtigt, at du kender dine rettigheder, og at du får alle informationer – og kan gennemskue, hvad der sker.

Det gælder også i situationer, hvor virksomheder skifter pensionselskab uden brug af forsikringsmæglere, fx direkte via pensionselskaber.

Det er baggrunden for, at CO-industri har udarbejdet denne vejledning. Den skal hjælpe tillidsrepræsentanter og andre til at træffe de rigtige beslutninger, når der handles med medarbejdernes pensioner.

Skift af pensionsordning

Hovedparten af de kollektive overenskomster har en obligatorisk arbejdsmarkeds-pensionsordning for alle ansatte, typisk med et samlet pensionsbidrag på minimum 12 procent, hvoraf arbejdsgiveren betaler to tredjedele og medarbejderne en tredjedel.

På funktionærområdet kan firmapensionsordninger træde i stedet for arbejdsmarkeds-pensionen, hvis de i øvrigt opfylder overenskomstens bestemmelser om pension. Desuden kan der på funktionærområdet foretages skift af leverandør af firmapensions-ordninger på en række betingelser og med respekt for eksisterende ordninger. Det er især disse bestemmelser, der åbner for aftaler mellem forsikringsmæglere og virksomheder.

Der er forskellige regler på de forskellige overenskomstråder for, hvordan skift af pensionsordninger kan ske. Derfor er det helt afgørende, at du læser din overenskomst og sikrer, at overenskomstens bestemmelser overholdes.

Indtil videre er det stort set alene på funktionærområdet denne mulighed eksisterer, men også timelønsområdet har været under et vist pres fra arbejdsgiverne om "større frihed" hvor private pensionsvirksomheder ser et kæmpe marked med mulighed for store for-tjenester.

Industriens Funktionæroverenskomst § 8 stk. 8 om pension

"Der kan foretages skift af leverandør for firmapensionsordninger, der træder i stedet for HKI- og Tekniker-Pension. Omkostningerne for skift må ikke på nogen måde pålignes medarbejderen, og eventuelle øvrige ulemper for medarbejderne skal være de mindst mulige..."

Ved skift af leverandør skal de overenskomstmæssigt fastsatte betingelser være opfyldt....

Der skal gives et varsel til medarbejderne på mindst 12 måneder ved skift af pensionsleverandør. Ved lokal enighed kan dette nedsættes til 6 måneder."

Kræv fuld åbenhed

Som tillidsrepræsentant har du en helt afgørende rolle, hvis din virksomhed vil skifte pensionsleverandør og indgår aftaler om medarbejdernes pensionspenge. Du skal først og fremmest sikre dig, at der ikke sker forringelser af medarbejdernes eksisterende pensionsordning og at overenskomstens bestemmelser overholdes. Både når det gælder indholdet af pensionsordningen (dækningsgrad, omfang, tidsfrister m.m.) og vilkårene. Og du skal kræve fuld åbenhed om samtlige forhold i forbindelse med eventuelle tilbud fra forsikringsmæglere, pensionselskab og virksomhed. Det gælder både de vilkår, der direkte omfatter medarbejderne, men også om de fordele virksomheden evt. opnår. Fx i form af rabatter på andre forsikringer, bedre finansieringsvilkår og meget andet.

Som tillidsrepræsentant bør du arbejde for, at gevinsten ved at skifte fra et pensionselskab til et andet bliver til gavn for medarbejderne og ikke kun er honorarer og ekstra gevinster til forsikringsmæglere og virksomhed. Skift af pensionsleverandør bør være en fordel for de medarbejdere, der betaler, så de er sikret rimelige pensioner i fremtiden.

Gennemgå tilbud

Benyt din ret til at få en grundig gennemgang af tilbuddene for at se, om de opfylder overenskomstens bestemmelser. Du skal desuden se nærmere på medindflydelse og ejerskab til pensionsordningen. I de overenskomstbaserede ordninger har medarbejdere indflydelse, og i modsætning til de kommercielle selskaber skal de ikke give overskud til ejerne, men pengene går alene til kunderne. Endelig er det vigtigt at se på, hvad virksomheden får ud af et evt. skift af pensionsleverandør.

Vær desuden opmærksom på, at der i de forskellige overenskomster skal gives medarbejderne et varsel ved skift af pensionsleverandør. Fx vil det i Industriens Funktionæroverenskomst normalt være på mindst 12 måneder – ved lokal enighed kan det i nogle tilfælde nedsættes til 6 måneder. Brug den nødvendige tid til at søge råd og vejledning i din fagforening og i dit nuværende pensionselskab.

Forsikringsmæglere - hvem er de?

Når en virksomhed vil skifte pensionsleverandør, henvender de sig ofte til en forsikringsmægler, der udbyder virksomhedens pensionsordning blandt forsikringsselskaber og herefter rådgiver virksomheden om valg af ordning. Den kan også gå direkte til et pensionselskab.

Hvor pensionselskabet naturligt vil foreslå sine egne produkter, kan en uvildig forsikringsmægler indhente tilbud hos forskellige pensionselskaber. Forsikringsmægleren kan desuden sælge egne ydelser, fx investeringsværktøjer, og varetage den løbende rådgivning og servicering af virksomhedens pensionsordning.

Der findes i Danmark 150 aktive forsikringsmæglervirksomheder med i alt 508 ansatte forsikringsmæglere. Siden 2005 har det været en betingelse, at mæglerne er registreret i et offentligt register. Og kun virksomheder og personer, der har Finanstilsynets tilladelse, kan udøve forsikringsmægling.

De fleste forsikringsmæglere arbejder som selvstændige i enkeltmandsfirmaer, men stadigt flere er ansat i store multinationale koncerner.

Der er stor markedsconcentration på området. De fem største selskaber sidder på omkring 70 procent af markedet, fremgår det af Finanstilsynets rapport om branchen.

Blandt de største mæglervirksomheder i Danmark er:

Willis I/S med afdelinger i 120 lande.

I alt 420 ansatte heraf 158 forsikringsmæglere i Danmark

Mercer Pensionsrådgivning A/S med 20.000 ansatte i 41 lande.

13 ansatte mæglere i Danmark

Marsh A/S (søsterselskab til Mercer) er en del af Marsh McLennan-koncernen med 55.000 ansatte over hele verden.

I Danmark 70 ansatte, heraf 27 forsikringsmæglere

AON Denmark A/S har 59.000 ansatte over hele verden.

250 i Danmark, heraf 76 forsikringsmæglere

Dahlberg Assurance Brokers A/S med 125 ansatte, heraf 42 forsikringsmæglere

Kilde: Finanstilsynets register og selskabernes hjemmesider.

”Forsikringsmæglerne præsterede en samlet omsætning fra forsikringsformidling i 2008 på lidt over en milliard kroner.

46 procent af indtægterne kommer fra provisioner og vederlag fra forsikrings-selskaberne.”

Finanstilsynets rapport om markedsudvikling for forsikringsmæglervirksomhed 2008.

Penge tilbage til virksomheden

I princippet er forsikringsmæglerne uvildige og uafhængige og arbejder alene på at sikre virksomheder og medarbejdere de bedst mulige pensionsordninger. Men virkeligheden er i nogle tilfælde måske noget anderledes. Der har været rejst kritik af, at forsikringsmæglerne i nogle tilfælde bruger tvivlsomme metoder. Fx aftaler, hvor der indgås en alliance mellem virksomheder og mæglere, der bevidst indregner et højt administrationshonorar i præmien for medarbejdernes pensionsordning og tilbagefører det overskydende beløb til virksomheden via en såkaldt klientkonto. Det vil sige, at en del af medlemmernes penge går tilbage til virksomheden.

Desuden har der internt i branchen været kritik af forsikringsmæglernes dobbeltroller, når de fx bruger egen rådgivning eller investeringsværktøjer og efterfølgende står for den løbende servicering af pensionsordningerne.

Ikke misbrug

Efter kritikken undersøgte Finanstilsynet branchen i efteråret 2010. I en rapport fastslår tilsynet, at "klientkontomodellen kun anvendes i begrænset omfang" og at man i øvrigt "ikke har kunnet afdække et misbrug af modellen".

Det fremgår desuden, at de tre største forsikringsmæglere ud af 1.961 firmapensionsaftaler kun har indgået aftale om brug af klientkonto i 89 tilfælde.

Finanstilsynet opfordrer i rapporten medarbejdere og fagforeninger til at foretage anmeldelse til politiet, hvis de har en konkret mistanke om, at virksomheder ved brug af en klientkontomodel "snyder" deres ansatte.

Brancheorganisationerne Forsikring og Pension og Forsikringsmæglerforeningen har i oktober 2010 indgået en aftale om, at omkostningsoverskud på klientkonto skal komme pensionsopsparene til gode.

Overfladisk?

Rapporten blev af flere fagforbund kritiseret for at være overfladisk. Finanstilsynet har derfor iværksat en supplerende undersøgelse af forsikringsmæglernes brug af klientkonti. Forsikringsmæglere med klientkontoaftaler skal redegøre for, om aftalerne gentagne gange har medført udbetaling af overskud til en virksomhed.

”Det sker, fordi der fortsat er bekymring for, at der i enkelte konkrete tilfælde kan være uregelmæssigheder i forbindelse med overskud på klientkonti,” hedder det i en meddelelse fra Finanstilsynet.

Flere fagforbund finder det desuden bemærkelsesværdigt, at forsikringsmæglere og virksomheder i forbindelse med skift af pensionsordninger nærmest systematisk går uden om de medlemsejede pensionselskaber, der kun har et eneste formål: At skabe det bedst mulige afkast til medlemmernes pensioner. De har ingen aktionærer, forsikringsmæglere eller arbejdsgivere, der også skal have deres del af kagen – på medlemmernes bekostning.

En af forklaringerne er, at forsikringsmæglerne får penge fra de private selskaber i form af honorarer m.m. De har derfor et klart økonomisk incitament til at vælge de private forsikringsselskaber. Modsat de OK-baserede og medlemsejede pensionselskaber, der ikke betaler honorarer og provisioner til forsikringsmæglerne eller vil overlade den løbende servicering af ordningen til forsikringsmæglerne.

Indgå i forhandlinger

Når din virksomhed vil skifte pensionsleverandør, skal du som tillidsrepræsentant søge indflydelse på udformningen af den kommende firmapensionsordning ved at være med til at tilrettelægge processen og stille krav til indholdet.

- Anvender virksomheden en forsikringsmægler, skal du få afklaret, hvordan denne aflønnes for at gennemføre udbudsrunder, om der er en klientkonto mellem virksomheden og forsikringsmægleren, til hvilket formål indestående på kontoen anvendes og hvordan et overskud anvendes.
- Endvidere skal du få sandsynliggjort, at forsikringsmægleren leverer en mere uvildig rådgivning end pensionsselskabets egne rådgivere, og om omkostningerne er lavere, hvis pensionsordningen er betjent direkte af pensions-selskabet uden brug af forsikringsmægleren.
- Sørg for, at forsikringsmægleren også indbyder arbejdsmarkedspensions-selskaberne, fx FunktionærPension m.v.
- Husk, at i henhold til de fleste overenskomster har medarbejderne ret til selv at vælge et arbejdsmarkedspensions-selskab frem for et pensions-selskab, som virksomheden vælger.
- Du skal være opmærksom på, hvem der betaler for udbudsrunder og hvordan pengene hentes hjem igen, og hvordan forsikringsmægler og virksomhed har aftalt vederlag i forbindelse med udbudsrunder.

Tjeklister

Her kan du se, hvad du særligt skal holde øje med, når forsikringsmægleren, pensions-selskabet og virksomheden indgår aftaler om firmapensionsordningen.

Overenskomsterne:

- Forhold, der ofte er reguleret i overenskomsterne, er vilkår og tidsfrister for skift af pensionsleverandør samt overførsel af medarbejdernes depoter uden omkostninger for medarbejderne.
- Det nye selskab skal ved en erklæring indestå for, at pensionsordningen lever op til kravene i overenskomsterne.
- At pensionsordningen skal være en arbejdsmarkedspensionsordning, pensionsbidragets størrelse og tidspunkt for rettidig indberetning og indbetaling.
- At der ikke stilles særlige anciennitetskrav ud over overenskomstens bestemmelser.
- At der ikke stilles krav om helbredsoplysninger.
- At pensionsordningen fx skal indeholde kapitalpension, ratepension og livsvarige udbetalinger, samt hvilke forsikringer og sumudbetalinger der skal være.
- Rettigheder ved orlov og fratrædelse, fx fortsat forsikring på særlige vilkår.
- At tilbagekøb af pensionsordningen ikke er mulig.
- Maksimum på omkostningerne er reguleret i overenskomsten.
- Individuelt valg af arbejdsmarkedspensions-selskab.

Sammenligning

Forsikringsmægleren udarbejder på baggrund af udbudsrunder et grundlag at vælge firmapensionsordningen ud fra.

- Her bør indgå en sammenligning af de forskellige handelsomkostninger og de faste omkostninger til administration samt hvad omkostningerne er, hvis ordningen er betjent af en forsikringsmægler.

Andre ting, der bør indgå i sammenligningen:

- Afkastet på de forskellige ordninger set over flere perioder.
- En beskrivelse af, hvilke forsikringer der er i firmapensionsordningen, hvornår de kommer til udbetaling, den månedlige pris på hver enkelt dækning og sumudbetalingernes størrelse.
- Hvor stor en andel af pensionsbidraget går til kapitalpension, livsvarig pension og ratepension samt eksempler på udbetalinger ved forskellige bidragsstørrelser.
- Den nuværende pensionsordning bør indgå i sammenligningsgrundlaget.

Husk, at i henhold til de fleste overenskomster har medarbejderne ret til selv at vælge et arbejdsmarkeds-pensionsselskab frem for et pensionsselskab, som virksomheden vælger.

Særlige aftaler

I nogle firmapensionsordninger er der aftalt en præmiefritagelse ved nedsat erhvervs-evne og fortsat ansættelse i virksomheden, ligesom udbetalingen for nedsat erhvervs-evne tilfalder virksomheden, samtidig med at medarbejderen ikke får pensionsbidrag udbetalt som løn. Den form for aftaler bør undgås og er ikke hensigtsmæssige.

Endvidere er der set aftaler, hvor overskud fra særlig risikobonus tilfalder virksomheden. Det er ulovligt jf. Finanstilsynets afgørelse af 21. december 2010.

Omkring sundhedsforsikringer og andre typer forsikringer, fx diagnoseforsikring, skal man være opmærksom på, at disse ordninger betaler medarbejderen reelt selv, fordi der går færre penge ind på pensionsdepotet til fremtidige pensionsudbetalinger, samtidig med at virksomheden kan opnå skattefradrag og måske slår det op som et særligt personalegode på virksomheden, selv om medarbejderne reelt selv betaler for det.

Vær også opmærksom på, om der er en sammenblanding af firmapensionsordninger, bankforbindelse og virksomhedens forsikringer. Her er risikoen, at der stilles krav om valg af en bestemt bank og forsikringsselskab samtidig med, at der aftales højere administrationsomkostninger i firmapensionsordningen.

Flere pensionselskaber ejes eller samarbejder tæt med de store banker, fx ejes Danica af Danske Bank og Tryg samarbejder med Nordea Bank og Nordea Liv og Pension.

Nyttige links

Finanstilsynet: www.finanstilsynet.dk

Retsinformation: www.retsinformation.dk

Forsikring og Pension: www.forsikringogpension.dk

Forsikringsmæglerforeningen: www.fmf.dk

Industriens Pension: www.industrienspension.dk

Pension Danmark: www.pension.dk

PFA Pension: www.pfa.dk

FunktionærPension/HKI-Pension: www.fp.dk

Tekniker-Pension: www.pfa.dk

CO-industri

Vester Søgade 12, 2.
1790 København V.

Telefon 33 63 80 00

Fax: 33 63 80 99

www.co-industri.dk

E-mail: co@co-industri.dk